

خبرنگار صحرایی

چهارشنبه

۱۹ اردیبهشت ۱۳۹۷

۲۲ شعبان ۱۴۳۹

۸ صفحه/شماره ۳۸۴۴

حکمت روز
پیامبر اکرم (ص)

هر کس برادر [دینی] خود را به گناه می سرزنش کند، نمیرد، مگر آن که مر تکب آن شود.

نهج الفصاحه ص ۷۵۱، ج ۲۹۲۰

مناجات
خواجۀ عبدا... انصاری

الهی!

ذکر تو بهره مشتاق است و روشنایی دیده و دولت جان و آیین جهان

یک ذره فرودن به دوستی از دو جهان است، یک لحظه با دوست خوش تر از جان است

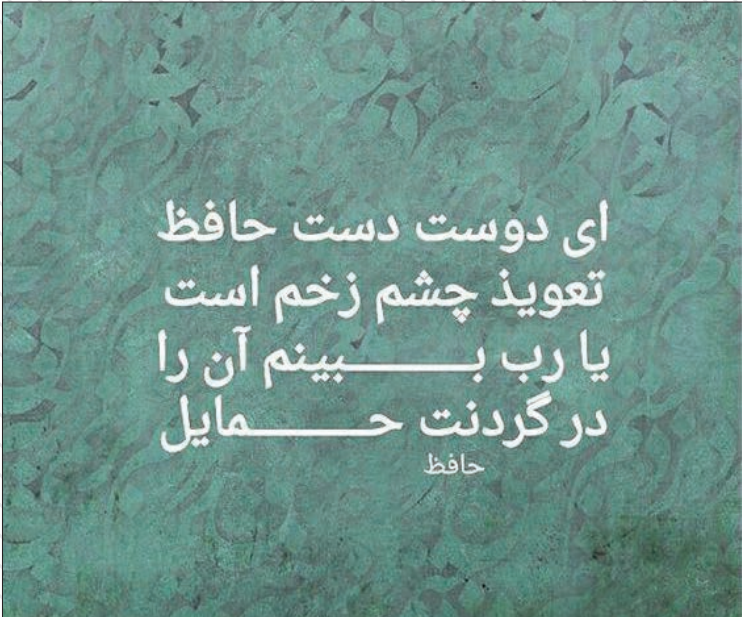
یک نفس با دوست ملک جاودان است، عزیز آن بنده که سزاوار آن است

این چه کار است که بی نام و نشان است، شغل بنده است و از بنده نهان است

رفیقی از آن بی طاقت و به آن یازان است و او که طالب آن است در میان آتش نازان است

از دست از آتش بود ما را ز گل مفرش بود هر چه از تو آید خوش بود خواهی شفا خواهی الم

با شاعران

--

خراسان به روایت <i>فرسان</i>
۱۹ اردیبهشت ۱۳۵۳

دعوای دزد‌ها

۴۴ سال پیش در چنین روزی، روزنامه «خراسان» نوشت:

سه تن سارق که تعدادی گوسفندر از قریه کلات واقع در شصت کیلومتری نیشابور سرقت کرده و برای فروش به مشهد آمده بودند، بر سر تقسیم گوسفندان مشاجره‌ای بین آن‌ها روی داد که به وسیله پاسبان پست به کلانتری محل جلب شدند و در تحقیقاتی که از آنان به عمل آمد، به سرقت گوسفندان اعتراف کردند و علت نزاعشان را نیز تقسیم گوسفندان مسروقه بین خود ذکر کردند. بر اساس اعترافات متهمان پرونده امر تشکیل شدو متهمان روانه دادسرا شدند.

- قالی باف به عهده‌ش عمل نمی‌کند**

مرد ۴۸ساله‌ای به نام غلامرضا که در نتیجه یک منازعه به سختی مجروح شده بود و هم اکنون در بخش جراحی یکی از مراکز پزشکی بستری است، علت مجروح شدن خود را چنین بازگو کرد: حدود هشت ماه قبل مبلغی به عنوان بیعانه یک قالی به قالی بافی به نام رضا پرداخت کردم و قرار شد که تا پایان بافتن بافت قالی بقیه مبلغ آن را به طور اقساط به او بپردازم ولی اکنون که قالی تمام شده و بیش از سه چهارم

نمای تاریخی

--

کالا	قیمت(تومان)	واحد	منبع: سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی	کالا	قیمت(تومان)	واحد
------	-------------	------	---	------	-------------	------

گوجه‌فرنگی	۱۹۰۰	کیلو گرم	برنج پاکستانی درجه یک	۸۵۵۰	کیلو گرم
سیب زمینی	۱۵۰۰	کیلو گرم	روغن مایع	۵۲۰۰	بطری ۸۱۰ گرمی
پیاز زرد	۱۵۰۰	کیلو گرم	مرغ گرم	۷۲۵۰	کیلو گرم
عدس کانادایی	۵۵۰۰	کیلو گرم	گوشت گوسفندی (لاشه)	۴۴۰۰۰	کیلو گرم
لوبیا قرمز	۷۳۰۰	کیلو گرم	گوشت گوسفندی (ران بی چربی)	۵۳۰۰۰	کیلو گرم
روغن نباتی جامد	۲۵۵۰۰	حلب ۵ کیلویی			

روزنامه خراسان رضوی:
مدیرمسئول: محمدسعید احدیان
سردبیر: سیدعلی علوی

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری خراسان
مدير مسئول: محمد سعید احدیان

دفتر مرکزی: مشهد، بلوار شهیدصادقی
صندوق پستی: ۵۱۱-۹۱۷۳۵
تلفن: ۰۵۱-۳۷۶۳۴۰۰

نمابر دبیر خانه: ۰۵۱۳۷۶۳۴۳۹۵
پدیرش آگهی و اشتراک: ۰۵۱۳۷۰۱۰
پيامك: ۲۰۰۰۹۹۹

چاپ‌مشهد: شهرچاپ‌خراسان
روابط‌عمومی: ۰۵۱۳۷۰۰۹۱۱۱
نمابر تحریریه: ۰۵۱۳۷۶۴۶۵۰۱

یادداشت
حسن لطفی

عضو کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی

رفع معضل حاشیه‌نشینی در گرو اصلاح رویکردهای مدیریت شهری

حاشیه و حاشیه‌نشینی حالا به بخشی از زندگی شهری تبدیل شده است. شهرهایی که تجربه توسعه در ابعاد کلان را دارند، به ناچار باید تبعات حاشیه‌نشینی را به دوش بکشند.

صاحب‌نظران بر این مسئله متفق القول هستند که این پدیده به سرعت در حال رشد و گسترش است و مشکلات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و زیست محیطی فراوانی را در اغلب کلان شهرهای ایران به وجودآورده است. به طوری که هم اکنون بخش قابل‌تأملی از جمعیت کلان شهرها را حاشیه‌نشینان تشکیل می‌دهند. آن‌چه که مسلم است مراکز حاشیه‌ای شهر و ساکنان آن، در نظام اجتماعی شهر به طور کامل ادغام نشده‌اند و همین امر باعث می‌شود تا شهروندان ساکن در این بافت احساس کنند که به طور رسمی در جامعه پذیرفته نمی‌شوند یا لااقل خود ساکنان چنین احساسی دارند، علاوه بر این ساکنان این سکونتگاه‌ها، اغلب فاقد تحصیلات با توانمندی حرفه‌ای و مهارت‌شغلی لازم برای کسب فرصت‌های شغلی بهتر هستند و چنین پیشینه‌ای مانع از اشتغال آنان در شهر می‌شود. از این رو معمولاً حاشیه‌نشینی، در بطن خود نوعی حاشیه‌نشینی اقتصادی به معنای اشتغال در بخش غیررسمی و عدم جذب در نظام اقتصادی شهر را نیز شکل می‌دهد.

تغییر الگو و سبک زندگی افراد باعث شده تا این طور به نظر برسد که کیفیت زندگی در مناطق شهری در مقایسه با سطح زندگی روستاییان بهتر و دسترسی به انواع خدمات اجتماعی و اقتصادی بیشتر است. بخشی

از این مقوله در ست است اما اگر شماری از زیرساخت‌ها در روستاهای کشورمان فراهم‌آید، زندگی در این مناطق کیفی سازی شده و موج مهاجرت تا حدودی مهار می‌شود.

باید اذعان کرد که ما هنوز نتوانسته‌ایم زیرساخت‌های

لازم و عدالت اجتماعی را در توزیع امکانات میان شهرها و روستاها به‌طور مطلوبی فراهم‌سازیم. وجود شهرک‌های

صنعتی در اطراف شهرها نیز یکی دیگر از دلایل شکل

گیری این پدیده است که بدون توجه به عوامل اجتماعی،

اقتصادی و بافت شهری، این شهرک‌ها در کنار شهرها

ساخته شده و موجب می‌شوند افراد بیکار به این شهرک‌ها

ها هجوم بیاورند و جاذبه‌های کاذب شهری آنان را به

مناطق حاشیه‌شهر متمایل کند.

علاوه بر این نباید از این مهم غافل شد که در روستاها

همبستگی و نظارت اجتماعی وجود دارد و این نظارت

اجتماعی موجب می‌شود تا افراد بتوانند به خوبی

یکدیگر را کنترل کنند و کمتر به سمت ناهنجاری‌ها

و جرایم متمایل شوند اما چنین چیزی در باره زندگی

شهری مصداق پیدا نمی‌کند. ناگفته‌نماند در حاشیه

شهرها تناقض فرهنگی آشکاری نیز به چشم می‌خورد به

طوری که هر یک از این خرده فرهنگ‌ها سعی در برتری

جویی نسبت به دیگری دارد. بنابراین بعضی ساکنان

این بافت‌ها در خلأ نظارت اجتماعی، ابایی از ارتکاب

به تخلف ندارند. تنوع فرهنگی و قومی، تفاوت سطح

فرهنگ ساکنان، راهایی از قید و بندهای کنترل اجتماعی

ضعیف نسبت به دیگر نقاط شهر، وجود بیکاری پایین

بودن درآمد افراد از دیگر ویژگی‌های ساکنان این بافت

شهری است.

به رغم آن‌که تاکنون برای حاشیه‌نشینی به عنوان یک

معضل ملی راهکارهای فراوانی تدارک دیده شده و به

سرعت برنامه‌ریزی شده و به اجرا درآمده اما هیچ کدام

از این راهکارها مقطعی جواب‌نگرفته‌اند. از این رو نمی‌توان به امید حل خود به خودی این مسئله‌ان را

رها کرد و یا بر خود رقتعی، گزینشی و پراکنده کاری

پاسخ‌گوی آن بود، چرا که مقابله با پدیده حاشیه‌نشینی

و تخفیف آن اعتبار مالی سنگین، برنامه‌ریزی علمی،

دقیق و منسجمی را می‌طلبد که متأسفانه از عهده دولت

به تنهایی خارج است و تنها راه میانبر توجه ویژه به مناطق

روستایی است. افزون بر این متأسفانه تاکنون نه دولت و

نه مجلس شورای اسلامی، برنامه‌منسجمی برای مواجهه

با معضل حاشیه‌شهر ندارد. این مسئله حکایت از آن دارد

که مسئولان مربوط بسیار دیر به این قضیه ورود کردند و

موجب شدند تا ساختارهای غلط اجتماعی در این مناطق

نهادینه شود.

در جمع‌بندی این بحث باید گفت حاشیه‌نشینی یک

معضل کلان‌شهری است که حاکی از ضعف در ساختار

اجتماعی و اقتصادی است. برای جلوگیری از تأثیرات

سوء این پدیده علاوه بر تلاش برای اصلاح ساختارها

باید راهکارهایی به منظور جلوگیری از گسترش بی‌

درنگ آن تدبیر کرد.

بنابراین به رسمیت شناختن این پدیده، پذیرش آن و تلاش

جدی برای پیشگیری و سامان‌دهی مسئله، مهم‌ترین

راهکاری است که باید در دستور کار مسئولان قرار گیرد.

در مقابل اگر تدابیر مناسب و برنامه‌اصولی برای کنترل و

بهبود مناطق حاشیه‌شهر صورت‌نگیرد روز به‌روز معضلات

گسترش یافته و موجب به‌وجود آمدن پیامدهایی همچون

برهکاری، جرم، جنایات و ناهنجاری‌های اجتماعی و در

نهایت نبود کنترل و نظارت مدیران و برنامه‌ریزان شهری در

هدایت و سامان‌دهی شهر خواهد شد.

در مجموع چنین می‌توان نتیجه گرفت با توجه به اثرات

مخرب حاشیه‌نشینی بر شهر، کاهش مشکلات حاشیه

نشینان به ویژه در زمینه اشتغال - فرهنگ و بهداشت باید

نقش بررنگی در مدیریت کلان‌شهری داشته باشد با این

حال بهبود وضعیت حاشیه‌نشینان بدون توجه و همکاری

سازمان‌های دولتی و عمومی به ویژه نهاد داری‌ها امکان

پذیر نخواهد بود. بنابراین در برخورد با این پدیده همانند

دیگر پدیده‌های اجتماعی باید از یک جانبه‌نگری پرهیز

کرد و تلاش جدی برای چاره‌اندیشی علمی و درک

مسائل اجتماعی آن کرد.

حاشیه و حاشیه‌نشینی حالا به بخشی از زندگی شهری

تبدیل شده است. شهرهایی که تجربه توسعه در ابعاد

کلان را دارند، به ناچار باید تبعات حاشیه‌نشینی را به

دوش بکشند.

صاحب‌نظران بر این مسئله متفق القول هستند که این

پدیده به سرعت در حال رشد و گسترش است و مشکلات

اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و زیست محیطی فراوانی

را در اغلب کلان شهرهای ایران به وجودآورده است. به

طوری که هم اکنون بخش قابل‌تأملی از جمعیت کلان

شهرها را حاشیه‌نشینان تشکیل می‌دهند. آن‌چه که

مسلم است مراکز حاشیه‌ای شهر و ساکنان آن، در نظام

اجتماعی شهر به طور کامل ادغام نشده‌اند و همین امر

باعث می‌شود تا شهروندان ساکن در این بافت احساس

کنند که به طور رسمی در جامعه پذیرفته نمی‌شوند

یا لااقل خود ساکنان چنین احساسی دارند، علاوه بر

این ساکنان این سکونتگاه‌ها، اغلب فاقد تحصیلات

با توانمندی حرفه‌ای و مهارت‌شغلی لازم برای کسب

فرصت‌های شغلی بهتر هستند و چنین پیشینه‌ای مانع

از اشتغال آنان در شهر می‌شود. از این رو معمولاً حاشیه‌

نشینی، در بطن خود نوعی حاشیه‌نشینی اقتصادی به

معنای اشتغال در بخش غیررسمی و عدم جذب در نظام

اقتصادی شهر را نیز شکل می‌دهد.

تغییر الگو و سبک زندگی افراد باعث شده تا این طور

به نظر برسد که کیفیت زندگی در مناطق شهری در

مقایسه با سطح زندگی روستاییان بهتر و دسترسی به

انواع خدمات اجتماعی و اقتصادی بیشتر است. بخشی

از این مقوله در ست است اما اگر شماری از زیرساخت‌

ها در روستاهای کشورمان فراهم‌آید، زندگی در این

مناطق کیفی سازی شده و موج مهاجرت تا حدودی

مهار می‌شود.

باید اذعان کرد که ما هنوز نتوانسته‌ایم زیرساخت‌های

لازم و عدالت اجتماعی را در توزیع امکانات میان شهرها و

روستاها به‌طور مطلوبی فراهم‌سازیم. وجود شهرک‌های

صنعتی در اطراف شهرها نیز یکی دیگر از دلایل شکل

گیری این پدیده است که بدون توجه به عوامل اجتماعی،

اقتصادی و بافت شهری، این شهرک‌ها در کنار شهرها

ساخته شده و موجب می‌شوند افراد بیکار به این شهرک‌ها

ها هجوم بیاورند و جاذبه‌های کاذب شهری آنان را به

مناطق حاشیه‌شهر متمایل کند.

علاوه بر این نباید از این مهم غافل شد که در روستاها

همبستگی و نظارت اجتماعی وجود دارد و این نظارت

اجتماعی موجب می‌شود تا افراد بتوانند به خوبی

یکدیگر را کنترل کنند و کمتر به سمت ناهنجاری‌ها

و جرایم متمایل شوند اما چنین چیزی در باره زندگی

شهری مصداق پیدا نمی‌کند. ناگفته‌نماند در حاشیه

شهرها تناقض فرهنگی آشکاری نیز به چشم می‌خورد به

طوری که هر یک از این خرده فرهنگ‌ها سعی در برتری

جویی نسبت به دیگری دارد. بنابراین این بعضی ساکنان

این بافت‌ها در خلأ نظارت اجتماعی، ابایی از ارتکاب

به تخلف ندارند. تنوع فرهنگی و قومی، تفاوت سطح

فرهنگ ساکنان، راهایی از قید و بندهای کنترل اجتماعی

ضعیف نسبت به دیگر نقاط شهر، وجود بیکاری پایین

بودن درآمد افراد از دیگر ویژگی‌های ساکنان این بافت

شهری است.

به رغم آن‌که تاکنون برای حاشیه‌نشینی به عنوان یک

معضل ملی راهکارهای فراوانی تدارک دیده شده و به

سرعت برنامه‌ریزی شده و به اجرا درآمده اما هیچ کدام

از این راهکارها مقطعی جواب‌نگرفته‌اند. از این رو نمی‌توان به امید حل خود به خودی این مسئله‌ان را

رها کرد و یا بر خود رقتعی، گزینشی و پراکنده کاری

پاسخ‌گوی آن بود، چرا که مقابله با پدیده حاشیه‌نشینی

و تخفیف آن اعتبار مالی سنگین، برنامه‌ریزی علمی،

دقیق و منسجمی را می‌طلبد که متأسفانه از عهده دولت

به تنهایی خارج است و تنها راه میانبر توجه ویژه به مناطق

روستایی است. افزون بر این متأسفانه تاکنون نه دولت و

نه مجلس شورای اسلامی، برنامه‌منسجمی برای مواجهه

با معضل حاشیه‌شهر ندارد. این مسئله حکایت از آن دارد

که مسئولان مربوط بسیار دیر به این قضیه ورود کردند و

موجب شدند تا ساختارهای غلط اجتماعی در این مناطق

نهادینه شود.

در جمع‌بندی این بحث باید گفت حاشیه‌نشینی یک

معضل کلان‌شهری است که حاکی از ضعف در ساختار

اجتماعی و اقتصادی است. برای جلوگیری از تأثیرات

سوء این پدیده علاوه بر تلاش برای اصلاح ساختارها

باید راهکارهایی به منظور جلوگیری از گسترش بی‌

درنگ آن تدبیر کرد.

بنابراین به رسمیت شناختن این پدیده، پذیرش آن و تلاش

جدی برای پیشگیری و سامان‌دهی مسئله، مهم‌ترین

راهکاری است که باید در دستور کار مسئولان قرار گیرد.

در مقابل اگر تدابیر مناسب و برنامه‌اصولی برای کنترل و

بهبود مناطق حاشیه‌شهر صورت‌نگیرد روز به‌روز معضلات

گسترش یافته و موجب به‌وجود آمدن پیامدهایی همچون

برهکاری، جرم، جنایات و ناهنجاری‌های اجتماعی و در

نهایت نبود کنترل و نظارت مدیران و برنامه‌ریزان شهری در

هدایت و سامان‌دهی شهر خواهد شد.

در مجموع چنین می‌توان نتیجه گرفت با توجه به اثرات

مخرب حاشیه‌نشینی بر شهر، کاهش مشکلات حاشیه

نشینان به ویژه در زمینه اشتغال - فرهنگ و بهداشت باید

نقش بررنگی در مدیریت کلان‌شهری داشته باشد با این

حال بهبود وضعیت حاشیه‌نشینان بدون توجه و همکاری

سازمان‌های دولتی و عمومی به ویژه نهاد داری‌ها امکان

پذیر نخواهد بود. بنابراین در برخورد با این پدیده همانند

دیگر پدیده‌های اجتماعی باید از یک جانبه‌نگری پرهیز

کرد و تلاش جدی برای چاره‌اندیشی علمی و درک

مسائل اجتماعی آن کرد.

راه بلند

بهشت گل محمدی در روستای فرخ‌د

بوی گل، بوی گلاب

عکس: ایستگاه

پارچه‌ای که معمولاً سفید است و گلبرگ‌ها در آن

ریخته شده، در بستری از گلبرگ‌های محمدی

می‌خوابانند و چهار نفر از اعضای خانواده،

هر سال اسفند بازنزدیک‌شدن بهار، بذیر این گل‌ها

را در زمین می‌کارند و به انتظار اردیبهشتی خوش

عطر و بومی‌نشینند. خلاصه آن‌که شاید ندانید،

همان شیشه گلابی که در خانه دارید عصاره‌ای از

و شربت شیرینی‌پذیری می‌شوند.

- به صرف یک جشنواره خوشبو**

دوباره یادآوری می‌کنیم که همین جمعه پیش

</